

Рецензії

В. С. Кравців

Вагомий внесок в дослідження «зеленого» зростання економіки регіону

Рецензована монографія «*«Зелена» стратегія регіону*»* за науковою редакцією академіка НАН України, д.е.н., проф. Б. В. Буркинського та д.е.н., проф., Заслуженого економіста України Т. П. Галушкіної присвячена надзвичайно інноваційній та актуальній темі – комплексному та багатогранному дослідженню сучасної теорії «зеленої» економіки на регіональному рівні. На сьогодні ця проблема набула особливого значення, враховуючи сучасні досягнення міжнародної спільноти в напрямі поширення ідеології Глобального зеленого нового курсу, проголошеного ЮНЕП в 2009 р., подальше загострення екологічної кризи в Україні; існуючі диспропорції в соціально-економічному розвитку держави, які накладають значний відбиток на трансформаційні зрушення в регіонах.

Саме тому ці та інші аргументи свідчать про своєчасність появи рецензованої монографії, а також наявність деяких прогалин в дослідженні цього інноваційного напрямку.

За структурою рецензована монографія складається зі вступу, п'яти розділів, висновків, додатків та списку використаних джерел. Чітко визначений план монографії дозволив втілити інноваційні ідеї її авторів та всебічно і послідовно розкрити основні передумови, принципи та механізми формування «зеленої» стратегії саме на регіональному рівні, що безумовно

є своєрідним здобутком та надбанням Одеської наукової школи.

В першому розділі монографії «*Теоретичне підґрунтя регіонального розвитку*» детально розкриваються основи та важелі динамічних перетворень в економічному розвитку держави. Значна частина розділу присвячена визначенню ідеології сталого розвитку як ключової домінанти регіональної моделі управління. Автори доводять, що одним з ефективних способів реалізації державної та регіональної екологічної політики є стратегічне планування. Важлива роль при цьому, на думку авторського колективу, повинна приділятися місцевим планам дій з охорони навколишнього природного середовища. З урахуванням того, що сутнісною ознакою стратегічного планування є визначення довгострокових та основоположних цілей і встановлення шляхів їх досягнення, основним його пріоритетом на фоні світових тенденцій має стати активне «озеленення» напрямів соціально-економічного розвитку не лише в контексті національних, а й регіональних пріоритетів, зокрема, забезпечення екологічної безпеки, оздоровлення та відтворення порушених екосистем, інтеграція екологічних вимог в систему господарювання, реалізація принципів сталого розвитку та екологізації всіх сфер життєдіяльності суспільства.

Другий розділ монографії присвячено концептуально-методологічному

© В. С. Кравців, 2012.

* «Зелена» стратегія регіону : монографія / Б. В. Буркинський, Т. П. Галушкіна, В. С. Реутов [та ін.] ; за наук. ред. Б. В. Буркинського, Т. П. Галушкіної. – Одеса : ІПРЕЕД НАНУ, 2011. – 448 с.

базису формування «зеленої» стратегії регіону, в якому особливу увагу приділено інституційним важелям та організаційно-економічним механізмам забезпечення розвитку «зеленої» економіки в Україні. З позицій системного підходу наводиться обґрунтування ефективних інституційних механізмів, що визначають потребу створення відповідної інфраструктури на національному рівні. В питаннях її формування Україна повинна чітко визначити свої позиції з позиціями Євросоюзу. При цьому доцільно орієнтуватися на розроблені світовою спільнотою механізми подолання еколого-економічної кризи та формування більш досконалих та ефективних інструментів екологічної безпеки й управління природоохоронною діяльністю. У монографії також слушно наголошено на необхідності побудови секторальної моделі розвитку «зеленої» економіки в Україні. У рамках такої моделі «озеленення» економіки висвітлюється як новий контекст порівняльного аналізу соціо-еколого-економічних систем розвитку регіону.

В сучасних ринкових умовах важлива роль в забезпеченні «зеленого» зростання держави належить вибору моделі взаємодії і партнерства, на що наголошується в третьому розділі «Розвиток інституту екологічного партнерства як складової забезпечення «зеленої» стратегії регіону» монографії ««Зелена» стратегія регіону». Як вважають дослідники, така модель включає в себе розвиток «зеленого» бізнесу в регіональному та міжнародному вимірах, яка враховує різновекторні ініціативи, а саме співпрацю влада – бізнес – громадськість, тобто мається на увазі така діяльність, яка спрямована на більш широке врахування екологічних вимог у будь-якій сфері діяльності суспільства, а також визнання пріоритетності екологічних проблем, необхідності структурної перебудови економіки, удосконалення економіко-правового механізму природокористування.

Четвертий і п'ятий розділи монографії присвячені передумовам та напрямкам забезпечення розвитку «зеленої» стратегії в регіональному вимірі. В цих розділах автори акцентують увагу на аспектах екологізації соціо-еколого-економічних систем як на державному та й регіональному рівнях. Варто погодитися з авторським колективом, що вектором забезпечення розвитку «зеленого» зростання регіону є формування дієвої та ефективної «зеленої» політики в регіональному контексті крізь призму гармонізації та поєднання еколого-економічних важелів на різних ієрархічних рівнях. При цьому в монографії обґрунтовано доцільність розробки доктрини «зеленої» економіки для забезпечення сталого розвитку як України в цілому, так і в розрізі її регіонів. Крім того, в цих розділах доводиться, що ефективність «озеленення» економіки визначається не лише гео економічними перевагами розвитку, а й еколого-соціальними особливостями регіону.

Наведені висновки і пропозиції цілком обґрунтовані та супроводжуються науковою новизною щодо становлення моделі «зеленого» зростання регіонів України та необхідності формування «зеленої» доктрини держави.

Завершуючи рецензію на монографію ««Зелена» стратегія регіону» за науковою редакцією академіка НАН України, д.е.н., проф. Б. В. Буркинського та д.е.н., проф., Заслуженого економіста України Т. П. Галущкіної, зазначимо, що викладені в ній теоретичні та концептуальні положення в сукупності можна оцінювати як значний внесок в сучасну економічну науку. Тому з впевненістю можна констатувати, що ця монографія зацікавить не лише науковців, а й може слугувати практичним посібником для управлінців.

Надійшло 12.10.2012 р.